

רפת משפחת ויידה במושב שרונה יוסי "הרפת זה החיים והחיים זה הרפת"

ראובן זלץ

משפחת ויידה נכנסת לסטטיסטיקה
של רפת משפחתית קטנה שעברה
שינוי דרמטי בשנים האחרונות
ויצאה לדרך חדשה, טובה יותר.
מהעברת השרביט לבן ממשיך, דרך
הכנסת טכנולוגיות והשקעות גדולות
ועד לתקווה שמדינת ישראל תשכיל
לשמר את הענף היצרני, החשוב
והאיכותי הזה. יוסי ויידה הבן
הממשיך "אני לא רואה דרך אחרת
להישרדות הרפתות המשפחתיות,
אלא בהכנסת דור ההמשך ודם חדש
לרפתות" •

אריה, אביו של מושיק ויידה, האבא של יוסי, הגיע בשנת
38 לארץ וחי בתל אביב, הוא היה מנוטרי נהריים, לחם
במלחמת השחרור בקרבות לטרון. ובשנת 1950 נישא לאסתר
ניצולת שואה שהגיעה לארץ לאחר התופת באירופה. הם
חיו כשנה בעכו ובמסגרת התנועה מהעיר לכפר, אריה פנה
לתנועת המושבים ולבסוף הגיעו למושב שרונה. אז היו בשוב
כשלושים משפחות, אריה ואסתר התאהבו במקום ומאז
המשפחה נשארה במושב הפסטורלי. מושיק מציין בלא מעט
גאוה כי הוריו הם "בין הבודדים שנותרו במושב מ-1950
ועד יום מותם, שניהם קבורים כאן בשרונה". לכאורה, סיפור
משפחת ויידה דומה לעוד משפחות רבות במושבים ברחבי
הארץ. דור מייסדים ציוני ופטריוטי שעבדו את אדמתם לאורך
שנים ובזיעת אפם סימנו למעשה את גבולות המדינה הצעירה.
עם השנים, החלו הבעיות, החקלאות שינתה את פניה,
החלו משברים ונכון לעכשיו, החזקים והעקשנים שורדים,
במציאות כלל לא פשוטה ומורכבת. מושיק ויידה הנשוי
לאסתי, אחות במקצועה "פגשתי אותה על הדרך מול בית
החולים בעפולה" מחייך מושיק. לזוג שני ילדים, צורית
שעזבה את המושב ויוסי, הבן הצעיר והממשיך, בן 32 וממשיך
השושלת. בשני העשורים הראשונים היה למשפחה משק
מעורב, רפת, לול ביצים, פטם, גידולי שדה וגן ירק אך אז
החלה המציאות להשתנות.

בגדול החלטנו
להיות מעורבים
בהחלטות הנוגעות
לנו ובעתידנו הכלכלי,
אנחנו לא נשב בשקט
ונמתין, אלא נהיה
שותפים ואם נצטרך
גם נצא למאבקים

משפחת ויידה. ההורים ויוסי ליד אנדרטה משפחתית לדור המייסדים

ת. זהות רפת משפחת ויידה

לרפת מכסה של כמיליון ליטר לשנה, כמאה חולבות, 80 עגלות, מכון חליבה של 12 עמדות, מכון חדש של כשנתיים וחצי שנבנה בהשקעה של כ-250 אלף שקל. עובד במשרה מלאה (עלי) האב והבן ושני חולבים במשרה חלקית. מרכז מזון של גבעת יואב, החלב משווק לתנובה. הוגשה בקשה לאישור סככה מרחבית נוספת שתאפשר גדילה ושיפור רווחת בעלי החיים. יוסי "אנחנו נתקלים בבעיות ביורוקרטיות רבות, בעיקר הוועדה המקומית לתכנון ובניה של המועצה האזורית גליל תחתון, אני מקווה שהדברים יסתדרו".

תהליך של שינוי

משנות השבעים החל תהליך של שינוי הגדול בענפי החקלאות בישראל והענף העיקרי הפך להיות ענף הרפת, הסוכנות היהודית דחפה וקדמה את התפתחות המשק ועזרה לחקלאים להגדיל ולטפח את הרפת המשפחתית. בשנות השמונים, לאחר השירות הצבאי, שב מוישיק אל המשק המשפחתי והחל בתהליך של פיתוח הרפת. יש לזכור כי בזמנו המעבר הבין דורי לוה בקשיים, מספר מוישיק "לדור הראשונים היה קשה להעביר את הניהול והפעלת המשק לדור השני וזה הלך קשה ובקצב איטי יותר". מוישיק למד מהניסיון וכשהגיע הרגע בו הבן יוסי החליט כי הוא שם את עתידו ברפת המשפחתית, החליט מוישיק לפנות לו את הדרך ולעזור לבן ככול שניתן, למרות לא מעט קשיים לאורך הדרך. ממשיך ומספר האב מוישיק "מיום שיוסי החליט שהוא שותף וממשיך בהפעלת המשק וניהולו ולאור הניסיון שלי במעבר הבין דורי, קבלנו החלטה משותפת זוגתי ואני שהעברה תהיה בעיקר בניהול, העברה מלאה ליוסי, מתן מרחב חופשי לקבלת החלטות, למרות שאנחנו שותפים בהחלטות אסטרטגיות". בדיעבד התברר כי זו אולי ההחלטה נכונה והחשובה ביותר שקבלו הריו של יוסי, החלטה שתרמה לפיתוחה של הרפת והבאתה אל שנות האלפיים על כל המשתמע מכך.

שפעם נסענו והיתה המלטה ויוסי היה בסביבות גיל 14 והוא עבר את ההמלטה כמו גדול והכל עבר בשלום", מה שנקרא, זיכרונות מהרפת המשפחתית. אחרי הצבא חזר יוסי למשק, יצא לטיול הגדול של אחרי צבא ואחר כך הפסקה של לימודי משפטים התמחות וכיום הוא בעצם אומר בחצי חיוך "אני עורך דין של פרות".

מתי בעצם הבנת סופית כי העתיד שלך כאן, ברפת המשפחתית?

יוסי "היתה סיטואציה ונכנסתי למעין משהו זמני במשק ומקביל גם בדקתי אופציות בעריכת דין ותוך כדי הבנתי שעריכת דין זה לא להיט והתאהבתי מחדש ברפת, באתגרים שהיא מציבה, בניהול, ביום יום. זה נפל בדיוק בתקופת הסכם לוקר ואז גם נכנסנו לגל של השקעות מטורפות לכאורה נגד כל הגיון כלכלי ודווקא במשבר הזה ראינו איזו נקודה שממנה אפשר לצמוח". האב שמח מאוד על החלטת הבן "מאוד מרוצה מההחלטה שלו וזה בהחלט הרבה יותר קל לי. ללא הכניסה של יוסי לשותפות מלאה לא הייתי נכנס לכל ההשקעות הללו".

למעשה עשיתם כאן מהפכה אמיתית?

יוסי "כן, בהחלט, תוך 3 שנים הכפלנו את גודל הרפת הן במכסה הן בכמות הפרות. אנחנו נמשיך הלאה ולא נעצור ככול שנוכל ונמשיך לגדול ונעשה כל דבר שיידרש מאיתנו ולהמשיך קדימה".

"יוסי אני עורך דין של פרות"

למעשה המהפכה החלבה בשנת 2013 וזאת לאחר כניסתו של יוסי כבן הממשיך לעבודה ברפת. למעשה יוסי גדל בעצם לתוך הרפת, או בעצם הלול המשפחתי שהיה בחצר ביתם במושב יוסי 32 בחור צעיר ונמרץ, פעלתן וידען, היודע היטב לקרוא את המציאות ולהתאים את הרפת למצב, בוגר לימודי משפטים שהחליט להמשיך את ההרפת המשפחתית, החלטה לא קלה ואינה מובנת מאליה. אנחנו יושבים לשיחה בסלון בית הוריו, חדר פשוט, על גבול הסגפנות, יוסי, גר בבית סבא וסבתא, הבית הצמוד להוריו. נדמה כי משפחת ויידה צלחה את המעבר הבין דורי הזה, בשלום והאב בהחלט מודע כי יוסי, בנו, צריך להוביל את הרפת קדימה. יוסי "הרפת זה החיים והחיים זה הרפת ובסופו של כשאתה גדל במושב עם רפת כל דבר קטן קשור בעצם להיערכות עם הרפת. לפעמים אתה זה שנשאר לבד בחגים והמשפחה נוסעת ולפעמים זה ההיפך, אך הרפת היא המרכז". האם אסתי "אני זוכרת

מהפכה ניהולית. יוסי ויידה

ובעיתידנו הכלכלי, אנחנו לא נשב בשקט ונמתין, אלא נהיה שותפים ואם נצטרך גם נצא למאבקים".

איך אתה רואה את העתיד?

יוסי "בתקווה שהתכנון והמכסות יישארו במתכונת הנוכחית, אני מעריך שמספר הרפתות המשפחתיות יצטמצם ואלו שישאירו יגדלו מבחינת מכסה וגודל הרפת. הדגש כמובן על יעילות, להרחיב את ההשכלה והידע. בסופו של דבר רק רפת שתנהל היטב תהיה לה זכות קיום". האב מושיק "הכלים הניהוליים של דור ההמשך הם מה שנותנים לנו את היכולת להתמודד עם העתיד". יוסי מוסיף "איגום כוחות של כל המוסדות להבאת הידע אלינו לרפתנים כי לנו כרפת משפחתית מאוד קשה לצאת ללמוד ולעזוב את הרפת. הייתי שמח אם הידע היה מגיע אלינו בצורת ימי עיון או בכל דרך אחרת, הדבר יקל עלינו מאוד"

משפט לסיום?

יוסי "אחת מהרעות החולות בחקלאות בכלל ובענף שלנו בפרט, היא אי כניסה של דור צעיר וקשיים בהעברה הבין דורית במשקים. יש את כל ההסברים שמסביב אך יחד עם כל הבעיות האובייקטיביות יש לתמרץ את הדור המבוגר, קרי הורים, שידעו לשחרר יותר שיבינו כי כניסה של דור ההמשך הוא טוב למשק ולעתידו. אני יכול להבין את החששות אך אני לא רואה אופציה אחרת להמשך המשקים אלא רק על ידי הבאת דור ההמשך ודם חדש". ▲

האב הבן והעברת השריט

הפכתם את הרפת לחדשנית ומתקדמת?

יוסי "כן והדבר הבולט ביותר הוא מכון החליבה, המכון שלנו נחשב למכון מאוד מתקדם, אנחנו רפת ממוחשבת לחלוטין, תהליך קבלת ההחלטות בהתאם לנתונים המוצגים. כל עגלה מקבלת תג זיהוי לצוואר המשדר כל רבע שעה לבסיס הנתונים ולמעשה ניטור הבהמה באופן רציף. אי אפשר אחרת בעצם, הניהול הוא מסביב לשעון וכך גם קבלת ההחלטות".

אז מה מטריד אתכם?

יוסי "אין הלימה בין ההשקעה לבין המחיר שאנחנו מקבלים, הבעיה היא שההשקעות מאוד גדולות והמחיר שאנחנו מקבלים לא תמיד תואם. לצורך הדוגמא אם היה סעיף במחיר המטרה שהיה מעודד השקעות הייתי שמח ולדעתי כל רפתן". מושיק "עיקר החששות זה חס וחלילה פגיעה בתכנון, אני חושב שזה חשש של מרבית המשקים המשפחתיים".

אתם רואים בעתיד, איחוד רפתות משפחתיות?

יוסי "לדעתי זה לא פרקטי, לא סתם יש מושב ויש קיבוץ, זה שתי תפיסות עולם שונות לחלוטין. במושב שלנו יש לכל אחד מאחורי הבית כעשרים דונם ואני לא חושב שזה נכון לעשות את זה".

אתה פעיל בדור ההמשך?

"כן, אז באמת יש איזו התעוררות בשנתיים האחרונות של דור ההמשך. חבר'ה סביב גילאי השלושים פלוס מינוס שיש איזו הבנה של הדור שלנו שקיימת חשיבות לשיתופי פעולה הבאים לידי ביטוי גם ברמת הידע המקצועי וגם תמיכה חברתית שלא פחות חשובה וגם הבנו שחלק מהסיפור זה להיכנס למאבקים הפוליטיים ולהיות מעורב בנושאים הנוגעים לנו ולעתידנו. אני חבר בשולחן החלב ומעורב בפעילויות שונות של הדור שלנו. בגדול החלטנו להיות מעורבים בהחלטות הנוגעות לנו

